

Insubmisos i objectors

Dos estudiants catalans han estat condemnats a tretze mesos de presó per un tribunal militar, i els jutges d'uniforme, en condemnar-los, segurament pensaven dues coses: que hi tenien tot el dret, i que la condemna era necessària i exemplar. Una bona part de la societat, però, i en primer lloc la part més jove i afectada pel tema, no pensa igual que els jutges. En primer lloc perquè el problema de l'obligatorietat del servei militar és molt més greu i profund que els conflictes puntuals que puga provocar. En segon lloc, perquè és molt dubtosa la força dels principis pels quals un tribunal militar pot jutjar ciutadans de condició estrictament civil.

La qüestió que plantegen els dos joves ara condemnats —i alguns centenars més que es troben en les mateixes condicions— és més ampla que la simple disjuntiva «mili obligatòria» contra «mili voluntària», o exèrcit de conscriptes contra exèrcit professional. És una qüestió que posa en dubte un dels drets que els estats s'han atribuït com a indiscutibles: el dret de disposar, ni que siga per un període limitat, dels cossos i les vides dels ciutadans. És un principi, el de la supremacia incondicional de l'estat sobre els individus, que

inevitablement haurà de posar-se en qüestió. I cada dia més. Especialment quan aquest principi, en la pràctica, s'aplica quasi en exclusiva a l'obligació de prestar un servei armat, considerat com element indispensable per a la supervivència mateixa de la societat. Els objectors de consciència, i els seus representants més radicals, no pensen, certament, que la supervivència de la societat depenga de la força dels exèrcits. Més aviat al contrari: pensen que l'existència dels exèrcits és una amenaça per a la supervivència de les societats.

El pacifisme, la renúncia a l'ús de la força, la progressiva desmilitarització de la vida social i internacional, no són ja utopies ingènues i sense base possible. Són una perspectiva, llunyana, però efectivament assolible. I en un moment de reducció de les tensions internacionals, d'allunyament de les amenaces bèl·liques, segurament ja no tenen ni sentit ni vigència lleis i principis propis d'altres etapes. El pacifisme actiu, en forma de negativa a participar en l'activitat militar, no és ja cap perill interior, cap amenaça a la seguretat, cap acte de sabotatge: és una postura civil, que pro-

bablement forma la punta de llança d'un moviment molt més general en favor de la pau.

És per això que, si dos joves acaben de ser condemnats en nom de la legislació vigent, vol dir que la legislació va per darrere de l'evolució social. I en concret, vol dir que els mecanismes previstos per regular l'objecció de consciència són massa estrets i insuficients: perquè obliguen a fer públics, davant d'un «Consejo Nacional», els motius de la consciència personal (obligació escassament constitucional), i perquè mantenen l'obligatorietat de «regalar» a l'estat un període de la pròpia vida en forma de servei substitutori, prestació inexistente en els països on el servei militar no és obligatori.

Josep Maria Moragriega i Carles Hinojosa no són, amb segurat, ni herois ni bojós: són dos joves que han assumit les conseqüències dels seus principis. Han topat amb la llei i la llei —en forma de tribunal militar— és més forta que ells. De moment. És possible, que, gràcies a exemples com el seu, algunes lleis acaben canviant. I que els tribunals militars deixen de jutjar sobre la consciència dels civils.

